

2017-ben Erdély hét megyéjében haladta meg a GDP növekedése az országos átlagot

Az uniós csatlakozás utáni időszakban Románia bruttó hazai összterméke nominális lej értékben megduplázódott. Az egy főre jutó GDP 6159-ről 9565 euróra emelkedett 2007–2017 között. Az országon belül a fővárosi régió súlya nőtt jelentős mértékben, Erdély relatív gazdasági teljesítménye enyhén, Moldvái jelentős mértékben csökkent. Erdélyen belül a székelyföldi és a partiumi régió mutat számottevő lemaradást, itt a gazdasági növekedés lassabb ütemű volt. Ugyanakkor az egy főre jutó GDP tekintetében a jelentős magyar lakossággal rendelkező megyék középmezőnyben helyezkednek el (Bihar, Maros és Szilággy a felső, Szatmár, Kovászna és Hargita az alsó középben). 2017-ben Erdélyben átlag feletti volt a GDP reálértékben számolt éves növekedési üteme 2016-hoz képest, ez hét erdélyi megyében haladta meg az országos, 6,9%-os átlagot.

1. Régiók és megyék súlya az országos GDP-ben

2017-ben Erdély tizenhat megyéje¹ állította elő Románia bruttó hazai össztermékének (GDP-jének) 32,4%-át.² Erdély az ország területének 42%-át, lakosságának 34%-át teszi ki. Az uniós csatlakozás utáni időszakban Erdély súlya enyhén csökkenő tendenciát mutat, míg 2007-ben a régió hozzájárulása az országos GDP-hez 33,7%-os volt, az elmúlt öt évben 32% körül ingadozott. Növekvő tendencia a főváros és környéke, Bukarest–Ilfov régióban érhető tetten, 2007-ben itt állították elő a GDP 24,1%-át, ez 2017-re 27,3%-ra emelkedett. Románia történelmi régiói közül Moldva relatív gazdasági súlya csökkent a leginkább az utóbbi tíz évben, 14,1-ről 12,8%-ra. Havasalföld kisebb kilengésekkel, de őrzi 28% körüli GDP-részesedését.

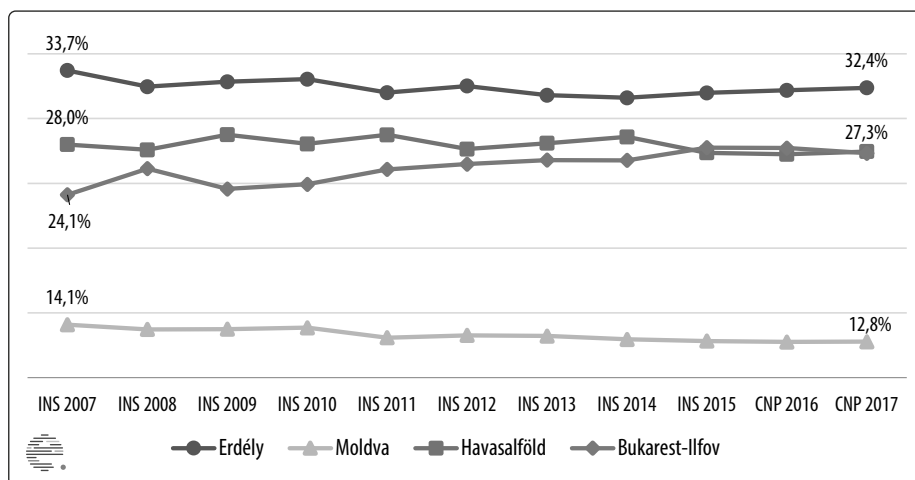
¹ Romániát négy régióra osztottuk: Erdély, Moldva, Havasalföld és Bukarest–Ilfov. Lásd a részletes leírást a *Bevezető*ben.

² A GDP-re vonatkozó adatok forrása: 2007–2015 – Országos Statisztikai Intézet (INS), 2016–2017 – az Országos Gazdasági Előrejelzési Bizottság (CNP) előzetes adatai.

2016-hoz viszonyítva 2017-ben Erdély és Havasalföld hozzájárulási aránya az országos GDP-hez 0,2 százalékponttal nőtt, a Moldvái szinten maradt, a Bukarest–Ilfov régióé 0,4 százalékponttal csökkent az Országos Gazdasági Előrejelzési Bizottság adatai szerint.

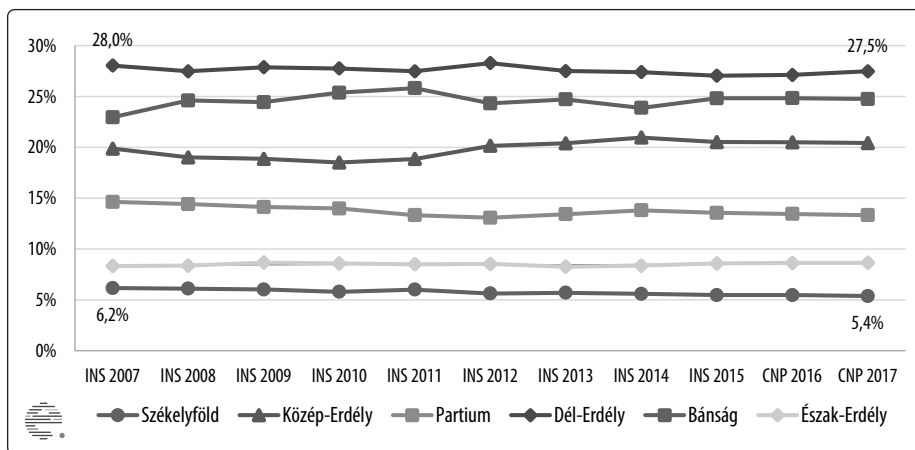
Az erdélyi régiókon³ belül – a 2007–2017-es periódus átlagaival számolva – Dél-Erdély a régiós GDP 27,5%-át, a Bánság a 24,6%-át, Közép-Erdély a 19,9%-át, a Partium a 13,7%-át, Észak-Erdély a 8,5%-át, Székelyföld pedig az 5,7%-át adja. **Az elmúlt tíz évben a relatív súlya a Bánságnak, Észak- és Közép-Erdélynek növekedett, a dél-erdélyi régióé enyhén csökkent, viszont jelentősen gyengült a székelyföldi és partiumi területek hozzájárulása Erdély GDP-jéhez.**

1. ábra Románia régióinak hozzájárulási aránya az országos GDP-hez (%)

³ Erdélyi régiók: Székelyföld (Hargita és Kovászna megye); Közép-Erdély (Kolozs és Maros); Partium (Bihar, Szatmár és Szilágy); Dél-Erdély (Brassó, Fehér, Hunyad és Szeben); Bánság (Arad, Krassó-Szörény és Temes); Észak-Erdély (Beszterce-Naszód és Máramaros).

2. ábra Az erdélyi régiók hozzájárulási aránya a régiós GDP-hez (%)

A 2017-es évre vonatkozó GDP-számítások alapján **a legnagyobb gazdasági teljesítménnyel Temes és Kolozs megye rendelkezik Erdélyben**, az ország GDP-jének 4,8, illetve 4,5%-át e két megye állította elő. A harmadik legnagyobb részesedés Brassó megyét jellemezte 3,3%-kal. A legkisebb gazdasági teljesítményt Beszterce-Naszód (1%), Szilágy (0,8%) és Kovászna (0,7%) megye nyújtja.

2. A bruttó hazai termék változása

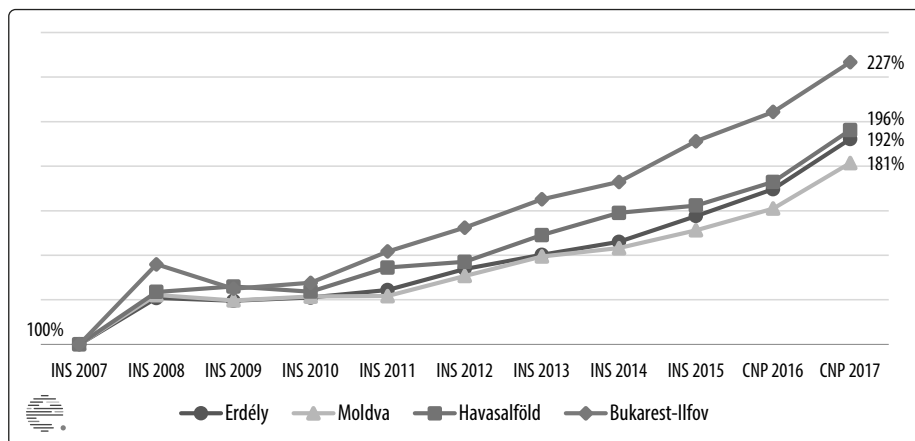
Nominális értéken számolva Románia bruttó hazai terméke 2017-ben egy év alatt 12,6%-kal emelkedett. **Ennél valamelyest magasabb volt Erdély gazdasági teljesítményének növekedése, 13,3%-os.** A reálértéken számolt GDP-növekedés országos átlagban 6,9%-os volt 2017-ben az előrejelzési bizottság adatai alapján. A reál GDP növekedése mintegy 2,1 százalékponttal gyorsult 2017-ben, a 2016-os 4,8%-os növekedéshez képest.

Az országos trendtől eltérően Erdély 16 megyéjéből háromban (Arad, Hunyad és Kovászna megyében) 2017-ben lassult a GDP éves növekedése, míg 13 megyében szintén gyorsulás volt megfigyelhető 2016-hoz képest. **A GDP reálértékben számolt éves növekedési üteme hét erdélyi megyében haladta meg az országos, 6,9%-os átlagot.** A rangsor élén Fehér megye áll, ahol kiemelkedő mértékű GDP-növekedést regisztráltak 2017-ben (16,6%), ezt követi a rangsorban Szeben (9,1%), Máramaros (8,5%), Szilágy (8,5%), Temes (8,4%), Kolozs (8,0%) és Hargita megye (7,0%).

Nominális értékben számolva 2007-hez képest Románia bruttó hazai összterméke a duplájára nőtt. A legnagyobb arányú növekedés Bukarest–Il-

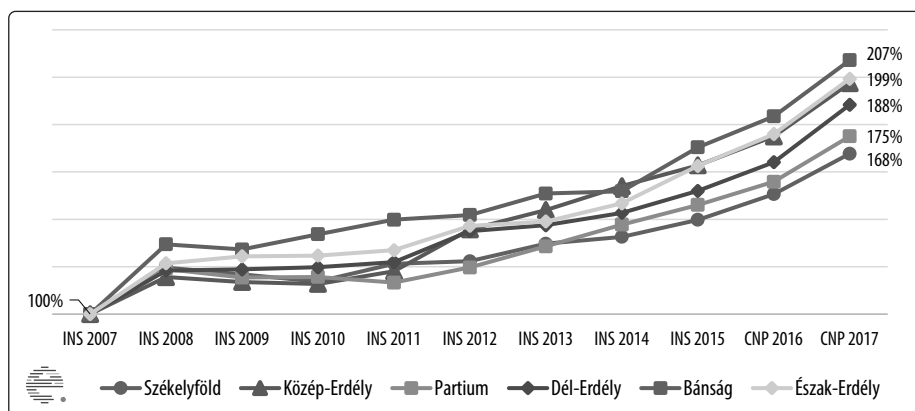
fov régióban volt regisztrálható, itt a bővülés 227%-os. Havasalföld gazdasági teljesítménye 196, Erdélyé 192, Moldvái pedig 181%-ra nőtt az utóbbi tíz évben.

3. ábra Románia régióinak GDP-változása nominális értékben, 2007-hez viszonyítva (%)

Erdélyen belül 2007 és 2017 között a nominális értéken számolt GDP-növekedés a Bánságban volt a leginkább hangsúlyos, 207%-os. Észak- és Közép-Erdélyben átlagosnak mondható a bővülés, 199, illetve 197%-os. Mind a romániai, mind pedig az erdélyi átlag alatt teljesített Dél-Erdély, 188%-os növekedéssel 2007-hez képest. **Partium és Székelyföld gazdasági erősödése pedig jelentősen elmaradt az országos és regionális trendekhez képest, 175, illetve 168%-os bővüléssel.**

4. ábra Erdély régióinak GDP-változása nominális értékben, 2007-hez viszonyítva (%)

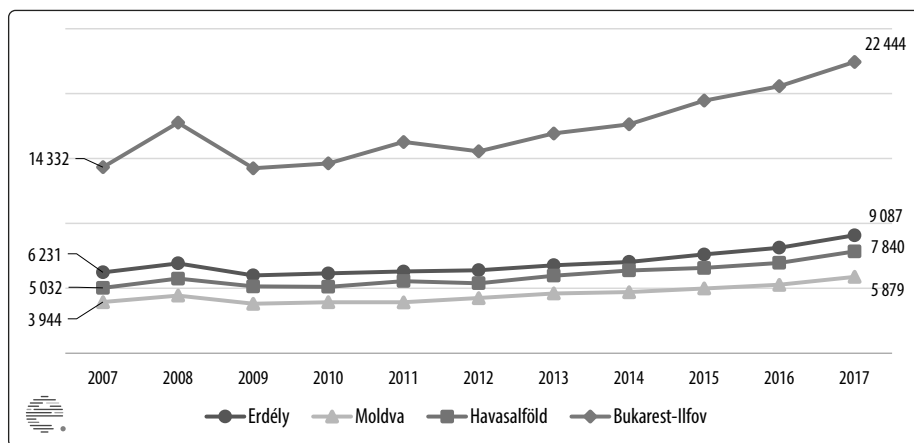

3. Egy főre jutó GDP

A gazdasági teljesítmény volumene, illetve változása mellett fontos figyelemmel követni az egy főre eső GDP mutatóját is, ez mutatja meg mekkora népességű térség állította elő az adott gazdasági eredményt. Az egy főre eső GDP-t 2007–2015 között az Eurostat adatai alapján, 2016–2017 között pedig az Országos Gazdasági Előrejelzési Bizottság adatai alapján számítottuk.⁴

Románia régióit tekintve Bukarest–Ilfov megye értéke kiugró, itt az egy főre jutó GDP 22 444 euró a 2017-es adatok alapján, illetve a bővülés is itt volt a legmagasabb az elmúlt tíz évben, 157%-os nominális értéken. Erdélyben 9087 euró az egy főre eső GDP, az országos 9565 eurós átlaghoz mérhető. **Itt volt viszont a legkisebb a növekedés 2007–2017 között, 146%-os.** Havasalföldön 7840 euró és 156%-os bővülés, Moldvában pedig 5879 euró és 149%-os növekedést regisztráltak.

5. ábra Egy főre jutó nominális GDP Románia régióiban (euró)

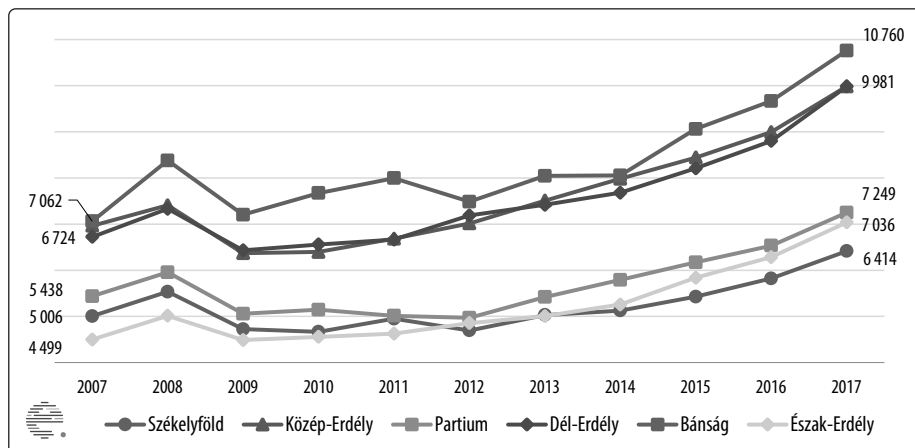

Erdélyen belül a Bánság, Közép- és Dél-Erdély emelkedik ki, itt az egy főre jutó GDP 2017-ben 10 760, 9986, illetve 9981 euró volt. Ezekről viszonylag leszakadva következik a Partium (7249 euró), Észak-Erdély (7036 euró), majd a Székelyföld (6414 euró). A 2007–2017-es periódusban a legnagyobb bővülés Észak-Erdélyben és a Bánságban volt (156, illetve 152%-os), a legalacsonyabb a székelyföldi és a partiumi régióban (128, illetve 133%-os).

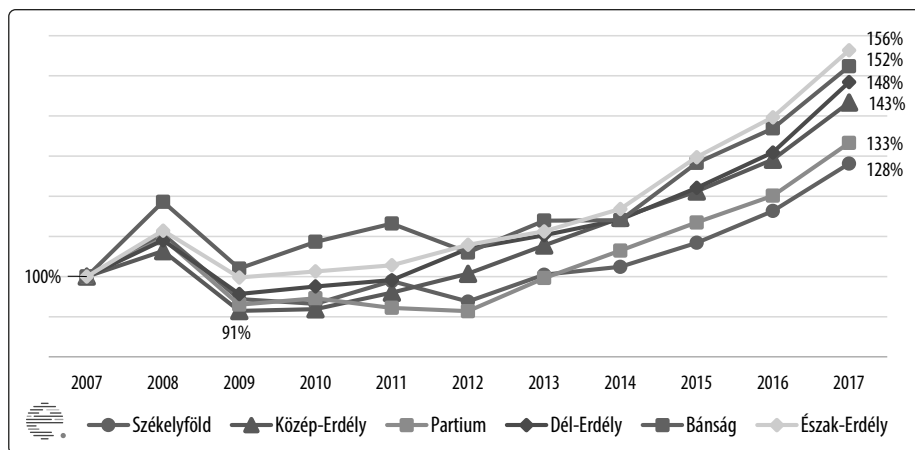
⁴ Az Országos Gazdasági Előrejelzési Bizottság a GDP értékét lejben adja meg, ezt a Nemzeti Bank éves árfolyamain, illetve a Statisztikai Intézet által közölt, 2016-ra és 2017-re vonatkozó népességszám alapján számítottuk át.

Megyék szintjén, sorrendben, Temes, Kolozs, Brassó, Fehér és Székelyben megyében a legmagasabb az egy főre jutó GDP értéke, míg a legalacsonyabb Hargita, Kovászna, Szatmár, Beszterce-Naszód és Máramaros megyében. A legalacsonyabb és a legmagasabb egy főre jutó GDP-értékel bíró megye (Hargita és Temes) között több mint kétszeres a különbség mértéke.

6. ábra Egy főre jutó nominális GDP Erdély régióiban (euró)

7. ábra Az egy főre jutó GDP alakulása Erdély régióiban 2007-hez képest (%)

4. Táblamelléletek⁵

1. táblázat Megyék és régiók hozzájárulása az országos, illetve a régió GDP-jéhez (%)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Arad	2,21	2,14	2,16	2,18	2,21	2,19	2,15	2,07	2,15	2,19	2,15
Argeş	3,34	3,21	3,59	3,15	2,95	2,66	2,65	2,68	2,68	2,65	2,63
Bacău	2,34	2,30	2,35	2,29	2,00	2,12	1,96	1,92	1,96	2,00	2,02
Beszterce-Naszód	1,18	1,17	1,21	1,14	1,11	1,11	1,03	1,01	1,05	1,04	1,03
Bihar	2,76	2,58	2,52	2,55	2,26	2,21	2,19	2,29	2,28	2,30	2,28
Botoşani	1,09	1,08	1,09	1,09	1,09	1,00	1,05	0,99	0,97	0,96	0,97
Brăila	1,37	1,29	1,35	1,16	1,24	1,17	1,17	1,10	1,08	1,07	1,06
Brassó	3,26	3,12	3,31	3,34	3,17	3,40	3,33	3,29	3,29	3,28	3,27
Bukarest	21,71	23,50	22,03	22,56	23,67	23,53	24,12	24,21	25,07	25,04	24,63
Buzău	1,49	1,53	1,53	1,49	1,44	1,47	1,51	1,41	1,44	1,41	1,44
Călăraşi	0,76	0,91	0,84	1,06	0,98	0,93	0,91	0,87	0,92	0,90	0,92
Constanţa	3,94	3,66	3,93	4,00	4,44	4,48	4,85	5,07	4,60	4,66	4,58
Dâmboviţa	1,91	1,79	1,83	2,03	1,89	1,92	1,85	1,74	1,77	1,75	1,77
Dolj	2,52	2,58	2,65	2,63	2,58	2,49	2,45	2,48	2,42	2,39	2,60
Fehér	1,88	1,73	1,69	1,75	1,67	1,71	1,63	1,65	1,65	1,71	1,87
Galaţi	2,13	2,03	1,93	2,06	1,95	1,90	1,92	1,89	1,77	1,76	1,71
Giurgiu	0,65	0,70	0,78	0,95	0,88	0,84	0,72	0,90	0,93	0,91	0,93
Gorj	1,69	1,50	1,76	1,88	1,57	1,76	1,70	1,49	1,59	1,56	1,58
Harghita	1,24	1,19	1,18	1,15	1,14	1,10	1,08	1,06	1,03	1,04	1,04
Hunyad	2,11	1,87	1,87	1,79	1,67	1,87	1,64	1,63	1,53	1,54	1,51
Ialomiţa	0,79	0,91	0,90	0,91	0,95	0,93	0,92	0,92	0,93	0,93	0,97
Iasi	2,91	2,92	2,92	3,07	2,88	2,95	3,09	3,08	3,05	3,05	3,01
Ilfov	2,41	2,64	2,54	2,37	2,41	2,95	2,69	2,57	2,68	2,69	2,69
Kolozs	4,29	3,97	4,05	4,01	3,97	4,33	4,35	4,46	4,37	4,43	4,47
Kovászna	0,84	0,80	0,80	0,77	0,79	0,73	0,73	0,71	0,72	0,72	0,70
Krassó-Szörény	1,21	1,14	1,28	1,26	1,11	1,17	1,06	1,02	1,07	1,07	1,06
Máramaros	1,63	1,55	1,63	1,70	1,61	1,67	1,60	1,63	1,70	1,74	1,76
Maros	2,40	2,20	2,15	2,11	2,06	2,22	2,14	2,16	2,19	2,17	2,14
Mehedinţi	0,87	0,84	0,87	0,82	0,78	0,78	0,73	0,71	0,72	0,72	0,71
Neamţ	1,55	1,46	1,47	1,41	1,36	1,40	1,38	1,32	1,37	1,33	1,32
Olt	1,31	1,29	1,21	1,31	1,24	1,31	1,27	1,27	1,21	1,19	1,21
Prahova	3,90	3,89	4,09	3,34	4,48	3,60	4,10	4,88	3,94	3,99	3,88
Suceava	2,08	1,88	2,00	1,94	1,90	1,87	1,87	1,83	1,79	1,79	1,82
Szatmár	1,27	1,24	1,24	1,23	1,20	1,21	1,23	1,21	1,21	1,20	1,19
Szeben	2,20	2,21	2,29	2,29	2,28	2,21	2,15	2,08	2,18	2,20	2,24
Szilágy	0,90	0,86	0,88	0,85	0,80	0,84	0,84	0,86	0,85	0,83	0,84

⁵ Félkövérrrel kiemelve az első tíz megye.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Teleorman	1,12	1,14	1,14	1,05	0,98	1,06	1,05	1,00	0,99	0,98	1,00
Temes	4,33	4,70	4,59	4,94	4,94	4,55	4,65	4,46	4,72	4,73	4,79
Tulcea	0,76	0,80	0,79	0,85	0,93	0,82	0,83	0,77	0,77	0,77	0,77
Vâlcea	1,58	1,54	1,48	1,41	1,41	1,44	1,38	1,29	1,37	1,36	1,41
Vaslui	0,89	0,99	0,94	0,93	0,90	0,98	0,92	0,90	0,88	0,87	0,89
Vrancea	1,09	1,07	1,06	1,09	1,01	1,05	1,04	1,01	1,02	1,01	1,03

Erdély	33,71	32,47	32,84	33,04	32,00	32,52	31,81	31,61	31,98	32,19	32,38
Moldva	14,09	13,72	13,75	13,86	13,08	13,27	13,22	12,96	12,82	12,76	12,77
Havasalföld	28,00	27,59	28,75	28,04	28,75	27,65	28,09	28,59	27,36	27,25	27,46
Bukarest-Ilfov	24,12	26,14	24,57	24,93	26,08	26,49	26,80	26,78	27,75	27,73	27,32
Románia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Székelyföld	6,17	6,11	6,03	5,80	6,01	5,64	5,71	5,60	5,47	5,48	5,38
Közép-Erdély	19,87	19,01	18,87	18,51	18,86	20,15	20,40	20,95	20,52	20,49	20,42
Partium	14,64	14,42	14,13	13,99	13,34	13,08	13,43	13,81	13,56	13,45	13,33
Dél-Erdély	28,03	27,47	27,87	27,75	27,48	28,27	27,49	27,39	27,04	27,12	27,48
Bánság	22,96	24,61	24,44	25,37	25,81	24,32	24,71	23,88	24,82	24,83	24,75
Észak-Erdély	8,33	8,37	8,66	8,58	8,50	8,54	8,26	8,37	8,59	8,64	8,64
Erdély	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

2. táblázat Egy főre jutó nominális GDP megyék és régiók szerint (euró)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Arad	6394	7153	6196	6379	6846	6807	7240	7286	8111	8755	9594
Argeş	6926	7675	7360	6546	6499	5811	6334	6681	7174	7560	8369
Bacău	4325	4894	4286	4259	3938	4611	4640	4764	5229	5646	6370
Beszterce-Naszód	4945	5630	4987	4757	4930	5165	5204	5366	5933	6269	6909
Bihar	6182	6654	5558	5730	5365	5128	5517	6017	6412	6849	7574
Botoşani	3186	3647	3172	3258	3429	3264	3743	3718	3912	4116	4674
Brăila	4952	5445	4892	4346	4919	4890	5354	5329	5657	6005	6674
Brassó	7273	7975	7231	7414	7437	8244	8724	8989	9570	10 103	11 160
Bukarest	14 864	18 460	14 830	15 420	17 347	16 769	18 601	19 583	21 750	23 050	25 336
Buzău	4044	4808	4127	4148	4231	4376	4907	4829	5311	5562	6358
Călăraşi	3203	4453	3505	4532	4406	4049	4307	4377	4953	5187	5897
Constanţa	7316	7827	7168	7341	8609	8732	10 225	11 155	10 821	11 603	12 676
Dâmboviţa	4735	5156	4515	5120	5012	4952	5191	5108	5587	5877	6638
Dolj	4679	5573	4916	4991	5213	5096	5430	5760	6039	6324	7686
Fehér	6666	7095	5907	6259	6309	6685	6926	7335	7890	8709	10 591
Galaţi	4594	5065	4137	4510	4544	4758	5226	5413	5431	5736	6251
Giurgiu	3015	3804	3637	4532	4445	3979	3725	4874	5406	5631	6370
Gorj	5943	6086	6170	6662	5881	6914	7307	6748	7718	8088	9185

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Harghita	5019	5590	4734	4710	4918	4720	5026	5148	5356	5739	6391
Hunyad	5930	6107	5261	5144	5137	6012	5759	6052	6107	6545	7240
Ialomița	3574	4793	4070	4247	4644	4551	4930	5168	5590	5965	6947
Iasi	4664	5392	4592	4949	4919	5096	5722	5908	6214	6559	7167
Ilfov	10 839	13 293	10 649	9828	10 136	9858	9391	9087	9808	10 292	10 971
Kolozs	8218	8758	7667	7704	8089	8315	8993	9586	10 014	10 713	11 942
Kovászna	4986	5451	4711	4600	4995	4656	5033	5096	5531	5948	6448
Krassó-Szörény	4887	5383	5176	5234	4900	5321	5283	5340	6046	6447	7161
Máramaros	4223	4632	4179	4432	4438	4670	4886	5191	5779	6295	7113
Maros	5475	5800	4828	4841	5011	5371	5615	5932	6422	6777	7443
Mehedinți	3869	4355	3903	3764	3813	3943	4058	4151	4529	4846	5368
Neamț	3627	3961	3401	3339	3412	3981	4307	4312	4775	4940	5482
Olt	3646	4191	3397	3783	3817	4032	4275	4511	4661	4903	5574
Prahova	6363	7332	6605	5457	7772	6323	7849	9789	8505	9136	9958
Suceava	3906	4067	3700	3650	3755	3930	4258	4361	4563	4828	5460
Szatmár	4594	5201	4431	4497	4661	4679	5196	5346	5702	6026	6643
Szeben	6890	7988	7052	7149	7525	7386	7735	7818	8710	9335	10 549
Szilágy	4890	5379	4773	4684	4683	5004	5507	5886	6271	6496	7339
Teleorman	3621	4278	3709	3545	3501	3771	4073	4137	4407	4674	5354
Temes	8589	10655	8844	9692	10 215	8830	9702	9653	10 871	11 529	12 904
Tulcea	4033	4887	4170	4599	5383	5209	5722	5594	6049	6446	7167
Vâlcea	5113	5754	4734	4622	4908	5192	5441	5316	6072	6428	7416
Vaslui	2595	3345	2740	2746	2827	3321	3379	3456	3642	3828	4336
Vrancea	3677	4176	3539	3726	3654	4133	4469	4531	4928	5186	5891

Erdély	6231	6922	5992	6144	6295	6392	6776	7030	7610	8130	9087
Moldva	3944	4441	3811	3927	3919	4253	4602	4708	4990	5274	5879
Havasalföld	5032	5744	5140	5116	5556	5392	5970	6379	6566	6962	7840
Bukarest-Ilfov	14 332	17 762	14 251	14 627	16 276	15 557	16 938	17 634	19 463	20 573	22 444
Románia	6159	7114	6095	6210	6581	6656	7217	7550	8088	8591	9565

Székelýföld	5006	5533	4724	4665	4950	4694	5029	5127	5426	5823	6414
Közép-Erdély	6965	7408	6370	6398	6685	7015	7507	7983	8443	8994	9986
Partium	5438	5955	5057	5145	5014	4969	5418	5790	6171	6533	7249
Dél-Erdély	6724	7332	6432	6558	6663	7188	7418	7679	8209	8801	9981
Bánság	7062	8378	7203	7673	7995	7485	8045	8055	9060	9668	10 760
Észak-Erdély	4499	5014	4489	4556	4626	4855	5005	5257	5837	6285	7036
Erdély	6231	6922	5992	6144	6295	6392	6776	7030	7610	8130	9087